

Spinoza's Visie

Dag 4

Onze vrijheid

Module 4

Herhaling

Belangrijke lessen dag 1 en 2

- Kennis is de bron van ons geluk.
 - Kennis van het hoogst denkbare geeft het grootst mogelijke geluk.
 - De Natuur moet het startpunt zijn voor onze kennis en daarmee voor de zoektocht naar ons geluk.
-
- God=Natuur is alles wat er is.
 - Alles hangt van God/Natuur af en is hierin opgenomen.
 - Iets kan niet uit niets voortkomen – alles heeft een oorzaak.
 - Vrije wil en toeval bestaan niet – alles is noodzakelijk.
 - Er bestaat geen goed of kwaad.

Belangrijke lessen dag 3

- De mens is een modi.
- De mens heeft een lichaam en een geest.
- We hebben verschillende soorten kennis.
- Emoties komen voort uit eerste soort kennis.
- Emoties vormen een systeem.
- Alleen sommige emoties zijn goed.

Goede emotie

Blijdschap

Doet ons vermogen tot handelen toenemen

Niet veranderlijk

Uit juiste kennis

Niet afhankelijk

Maakt ons volmaakter

Streven naar een ideaalbeeld

Opzet cursus

Dag 1

Inleiding

Dag 2

Over God

Hoe zit de wereld
in elkaar?

Dag 3

Over de mens

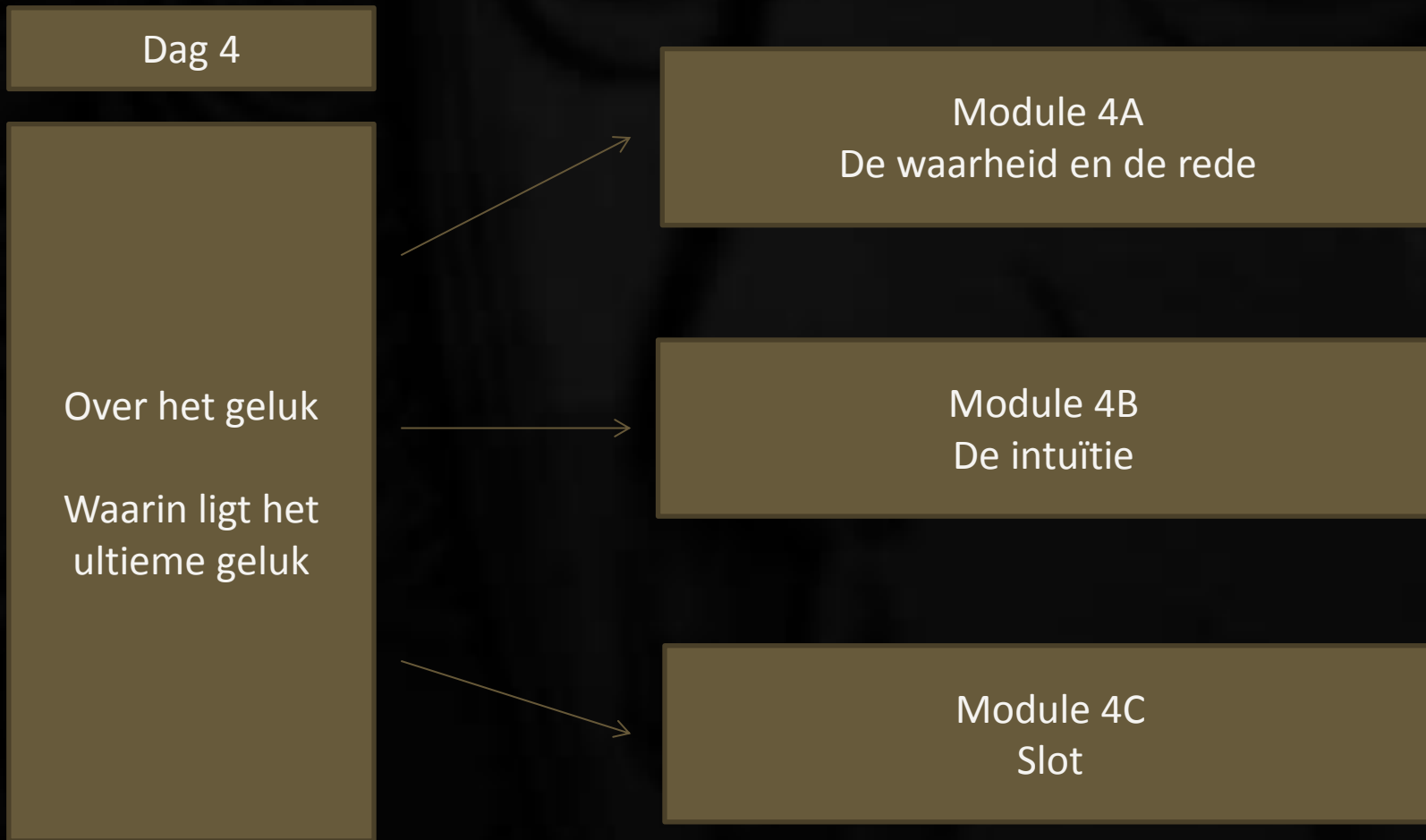
Hoe verhoudt de
mens zich tot de
wereld?

Dag 4

Over het geluk

Waarin ligt het
ultieme geluk?

Opzet cursus

Module 4A

Waarheid en de rede

Welke kennis is goed

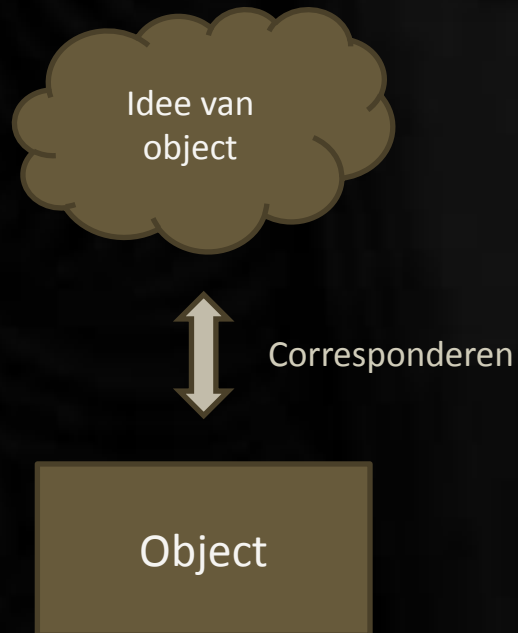
Wat is waarheid?

Waar en adequaat

Waar en niet waar

Correspondent

Regel

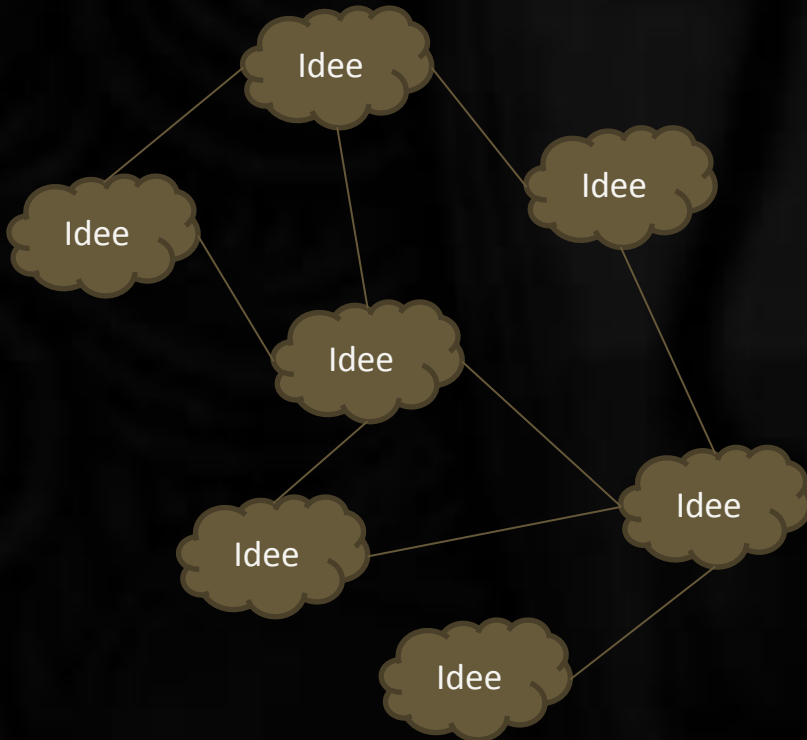
Idee is waar
als
Idee overeenkomt met object

Probleem

Vanuit paralleliteit
is elk
idee waar

Waar en niet waar

Coherent

Coherent geheel

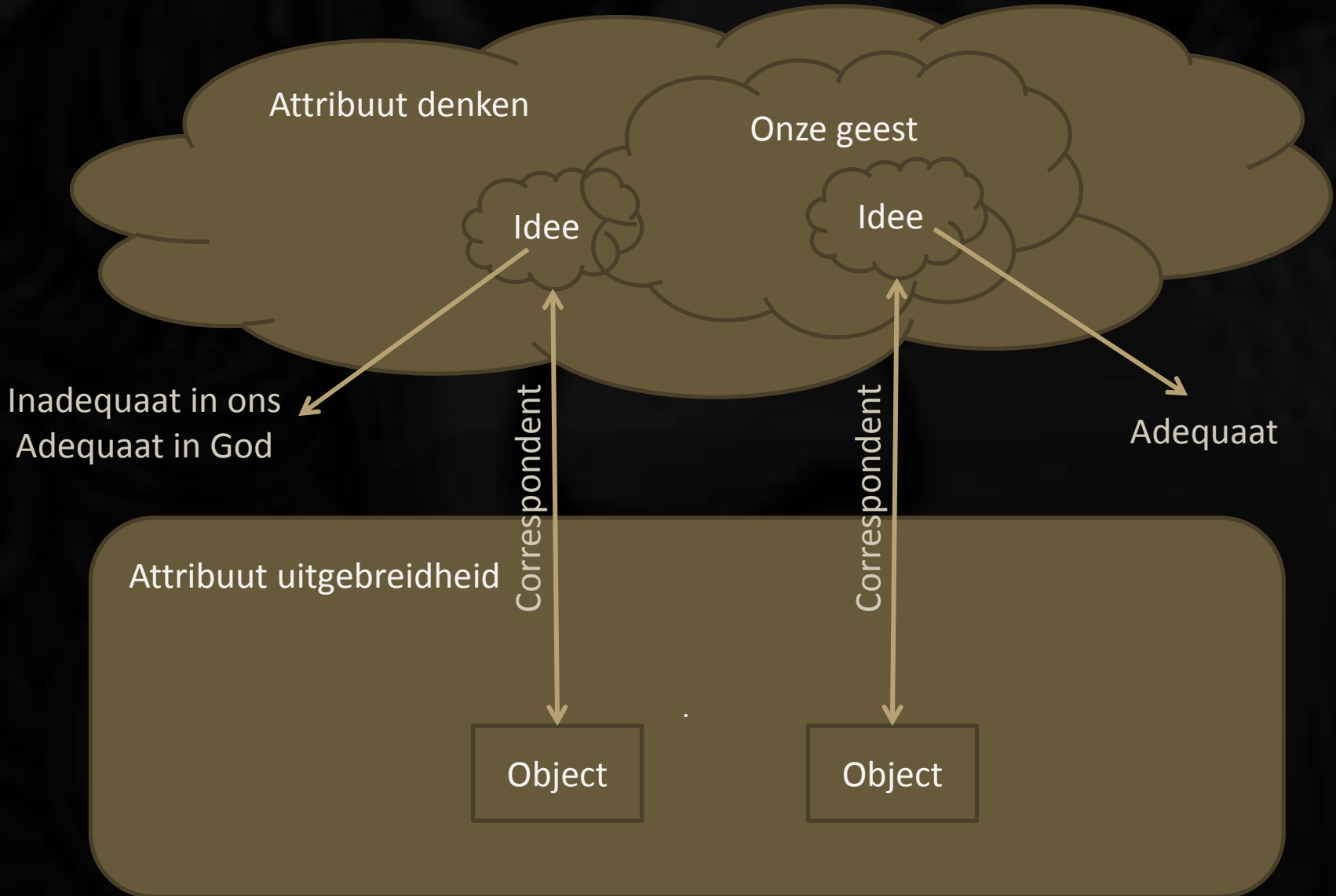
Regel

Idee is waar
als
Idee binnen het geheel van ideeën past

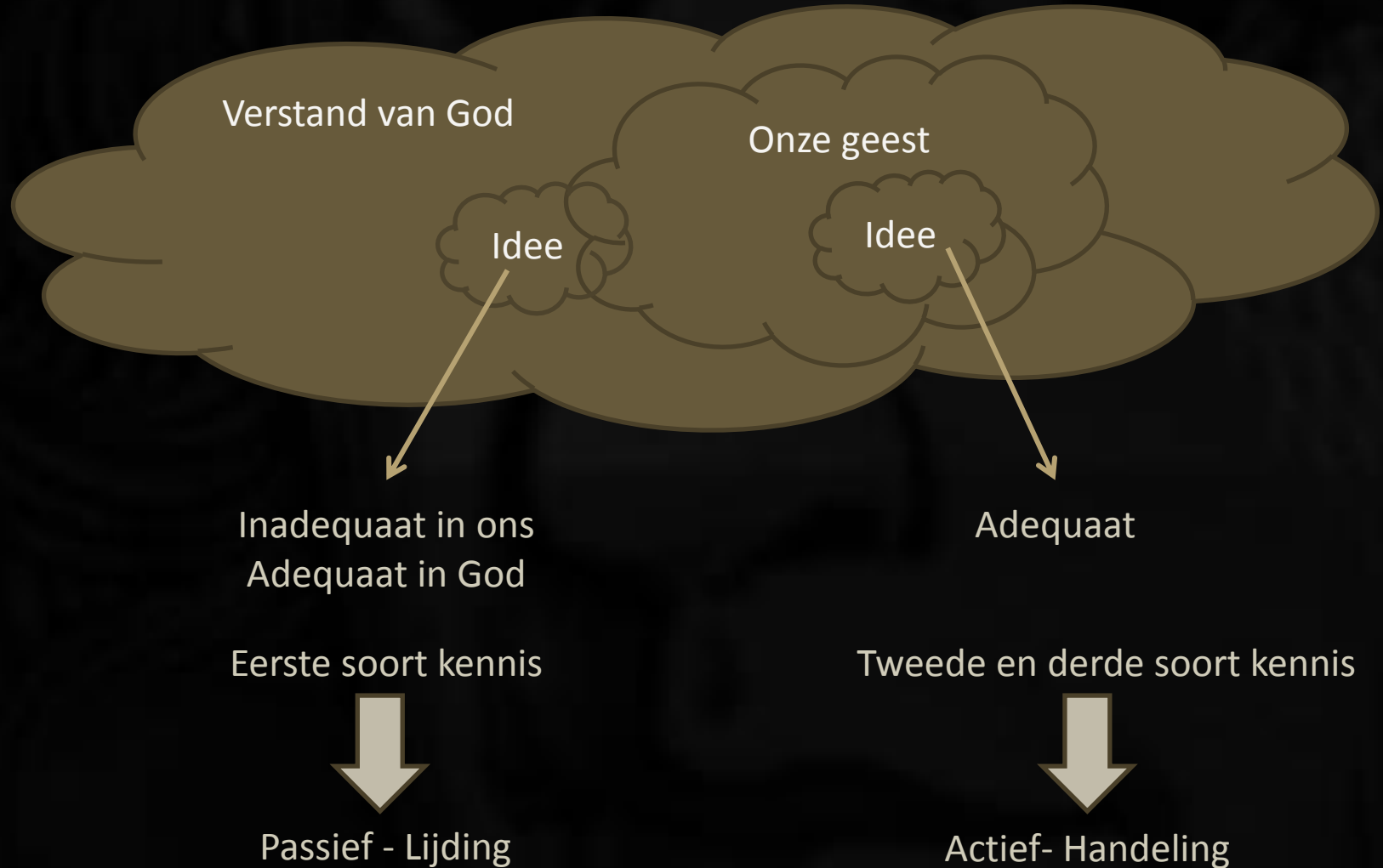
Probleem

Uit waar idee volgt niet het bestaan van object
Geen bewijs voor het bestaan van God

Waar en niet waar

Adequaat en soorten kennis

Citaat

We hebben aangetoond dat **onwaarheid** bestaat in een **gebrek** dat besloten ligt in verminkte en verwarde ideeën. Daarom sluit een **onware idee geen zekerheid** in voor zover ze onwaar is. Wanneer we dus zeggen dat een mens berust in onwaarheden en er niet aan twijfelt zeggen we daarmee nog niet dat hij zeker is; **alleen dat hij niet twijfelt**, of dat hij in onwaarheden berust omdat er geen oorzaken zijn die tot gevolg hebben dat zijn verbeelding wisselt.

Citaat

Iedereen die een **ware idee** heeft, weet dat een ware idee de **grootst mogelijke zekerheid** inhoudt. Een ware idee hebben is immers niets anders dan iets in volmaakte oftewel op de beste manier kennen; hier kan beslist niemand aan twifelen, tenzij hij denkt dat een idee iets stoms is, zoals een afbeelding op een schilderij, en geen modus van denken, namelijk het begrijpen zelf. En ik vraag u: wie kan weten dat iets begrijpt, als hij het niet eerst begrijpt? Met andere woorden: wie kan weten dat hij zeker van iets is, als hij er niet eerst zeker van is? En wat kan er vervolgens bestaan dat **helderder en zekerder** is dan een ware idee, om de maatstaf van de waarheid te zijn? **Precies zoals licht zichzelf en de duisternis manifesteert**, zo is de waarheid de maatstaf van zichzelf en van het onware.

E2P43S

Module 4A

De rede

De waarde van de tweede soort kennis

De macht van de rede

Wat de rede kan doen voor ons geluk.

Herhaling soorten kennis

1^e soort - opinie

Uit eigen ervaring of horen zeggen

2^e soort - rede

Uit rationele redeneringen

3^e soort - intuïtie

Doorzien

De gevolgen van de opinie

1^e soort - opinie

Alle emoties (aandoeningen) die in strijd zijn
met de rede
We hebben geen macht maar ondergaan!

Alle lijding of passiviteit

Gevolgen van de rede

Laat zien wat zaken behoren te zijn

1 Indirect

Rolmodel

2

Niet wat ze werkelijk zijn

Volmaakt
mens

Kennis van

Goede emoties

Goed brengt ons dichter bij volmaakte mens

Opstap naar

4 Waar

Intuïtie 3

en niet waar

Kennis van de Natuur

Citaat

Als we een gemoedsbeweging oftewel gevoel scheiden van de gedachte aan een externe oorzaak en met andere gedachten verbinden, dan zal de liefde of haat jegens de externe oorzaak worden vernietigd, evenals de gemoedswisselingen die uit deze gevoelens voortkomen.

Citaat

Naarmate een gevoel ons bekender is, is het meer in onze macht en lijdt de geest er minder aan.

E5P3C

Citaat

Voor zover de geest alles als noodzakelijk begrijpt, heeft hij meer macht over zijn gevoelens, oftewel lijdt hij er minder aan.

De onmacht van de rede

Waarom de rede niet voldoende kan doen voor
ons geluk.

Citaat

Ik zal hier het vermogen van de geest oftewel de **rede** behandelen en vooral laten zien hoe veel en wat voor gezag hij heeft over de gevoelens om ze te beperken en te matigen. Dat wij er **geen absoluut gezag** over hebben, heb ik hierboven al bewezen.

Eerste reden voor onmacht

De vrije wil bestaat niet

Ze kan ons niet helpen ons geluk te bereiken.

De vrije wil bestaat niet

We nemen onze medemens
niets kwalijk

Vergeving

Geen wraak
Rechtspraak

Straffen voor herstel

Voordelen van dit inzicht

Geen vrees voor God

Ook geen angst voor duivels

Onze daden
zijn klein

Geen trots

Onderdeel van volmaakte Natuur

Drager van alles

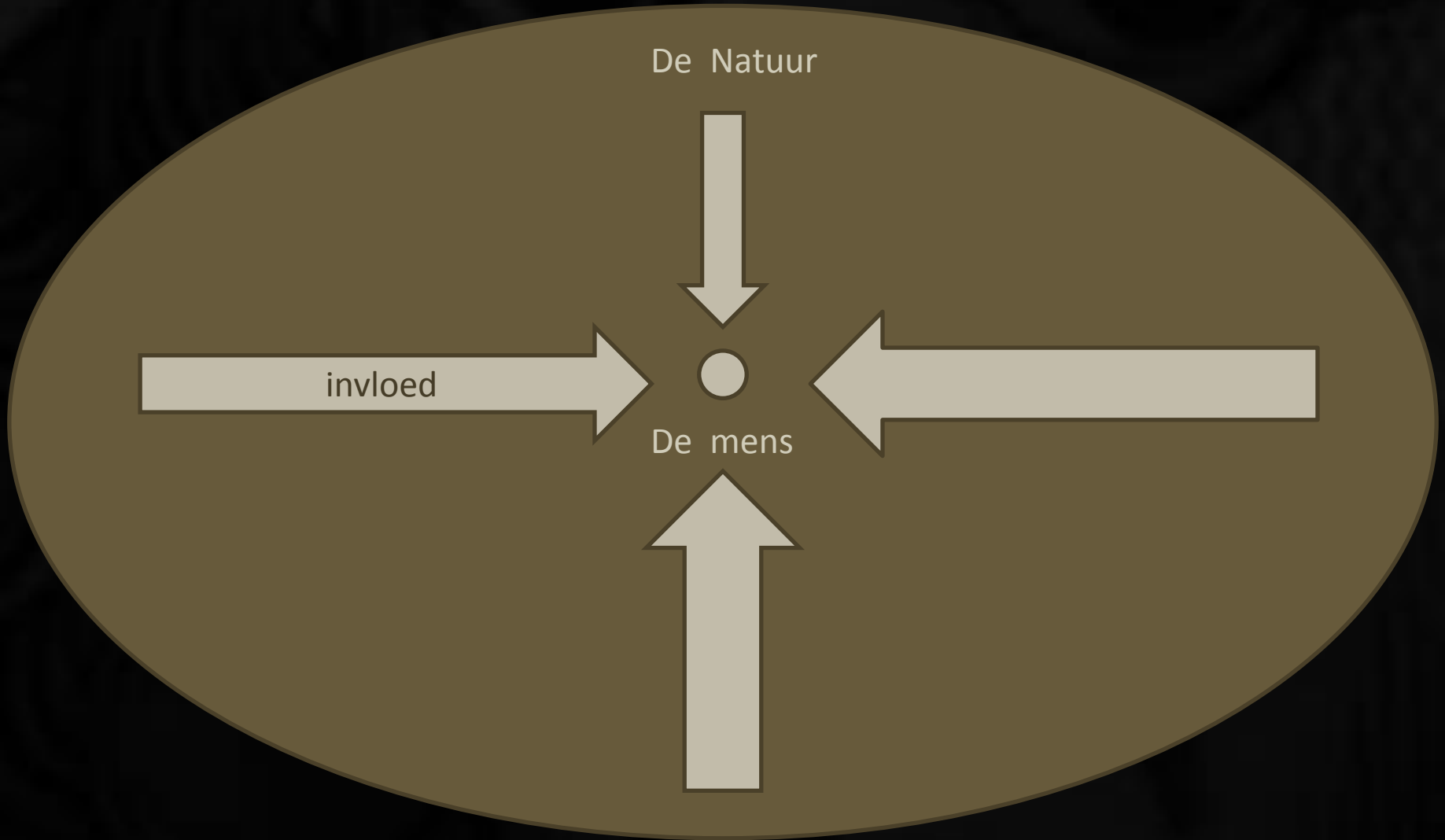
De vrije wil bestaat niet

Vrije wil kan ons niet helpen ons geluk te bereiken.

maar

Dit inzicht helpt ons wel om ons geluk te bereiken!

Tweede reden van onmacht

Richtlijnen van de rede

Streven naar

1 Eigen behoud

Het beste voor ons is onze

Medemens

2

Module 4B

De intuïtie

De waarde van de derde soort kennis

De intuïtie of onze vrijheid

Naar ons werkelijke geluk

Citaat

Hoe meer we de enkelvoudige dingen begrijpen,
des te meer begrijpen we God.

Nogmaals voordelen van de rede

1 Onderscheid in
Emoties

2 Door juiste kennis
Geen emoties
Geen oorzaak – geen emotie

Uit
Noodzakelijk-

4 heid
geen emoties

Uit heldere kennis volgt
Handelen 3
Geen lijden en ondergaan

Nogmaals voordelen van de rede

Macht blijft beperkt

MAAR

Sterker als we kennis

verbinden

Verankeren

Minder onderhevig
aan verandering

Op naar de intuïtie

Natuur is grootste

Kennis van Natuur of God is
hoogste dat er is

Op naar de intuïtie

Het grootste dat er is
Natuur of God
Is eigen oorzaak

Kennis van God
Niet afhankelijk
Alleen van God

Alleen rechtstreeks
Intuïtie

Op naar de intuïtie

Op naar de intuïtie

Module 4C

Afronding

Wat heeft het ons gebracht

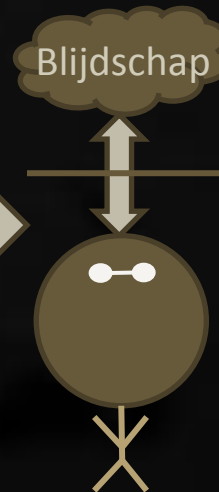
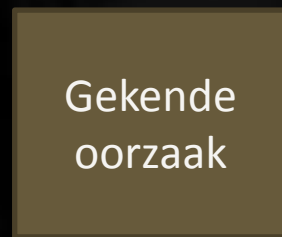
De gevolgen van de intuïtie

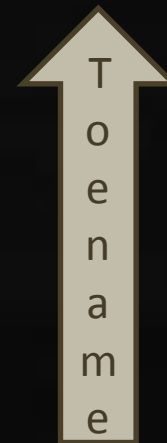
Wat de intuïtie kan doen voor ons geluk.

Liefde voor God

De blijdschap gaat samen met de kennis van de oorzaak

Deze toename maakt ons blij.

Liefde voor God

Kennis van God doet ons vermogen tot bestaan toenemen.

Eeuwige, oneindige liefde

Citaten

Uit deze derde categorie van kennis komt de hoogst mogelijke tevredenheid van de geest voort.

Alles wat we begrijpen met de derde categorie van kennis, daar hebben we plezier in, en wel in combinatie met de idee van God als oorzaak.

E5P27, E5P32

Citaat

De verstandelijke liefde voor God die uit de derde categorie van kennis ontstaat, is eeuwig.

Vrijheid i.p.v. geluk

Onze vrijheid (= ons geluk) bestaat in de vereniging met God die ons in staat stelt te handelen en ideeën voort te brengen volgens onze natuur.

Citaat

Gelukzaligheid is niet de beloning voor de deugd maar de deugd zelf; we bezitten de gelukzaligheid niet omdat we onze lusten bedwingen, maar we kunnen onze lusten juiste bedwingen omdat we haar bezitten.

Slotwoord

Leg dit niet te snel terzijde zonder zelf nagedacht te hebben.

Het is moeilijk maar zal uiteindelijk vrucht opleveren.

Al het voortreffelijke is even moeilijk als zeldzaam.

Afronding

Samenvatting van het voorgaande

Waarin
ligt ons
geluk?

Kennis

Idee van God

Bestaan van iets buiten ons

Bestaan van de Natuur

De Natuur

Oneindig
Eeuwig
Enig
Alles wat er is

Geen God
buiten
Natuur

Wereld is er niet voor ons

Natuur

Geen plan

Onveranderlijk

God

Geen doel

Noodzakelijk

Geen gevolg zonder oorzaak

Volmaakt

Ze is wat ze is

Substantie

Dragers van alles

Waarin
ligt ons
geluk?

Kennis

Idee van God

Bestaan van iets buiten ons

Bestaan van de Natuur

Hoe de Natuur werkt

Gevolgen van de
metafysica

Wat de mens is

De Mens

Natuur

De mens

Opgedrongen door onze omgeving

Lichaam

Geringe macht

Emoties

Kennis

Nietig

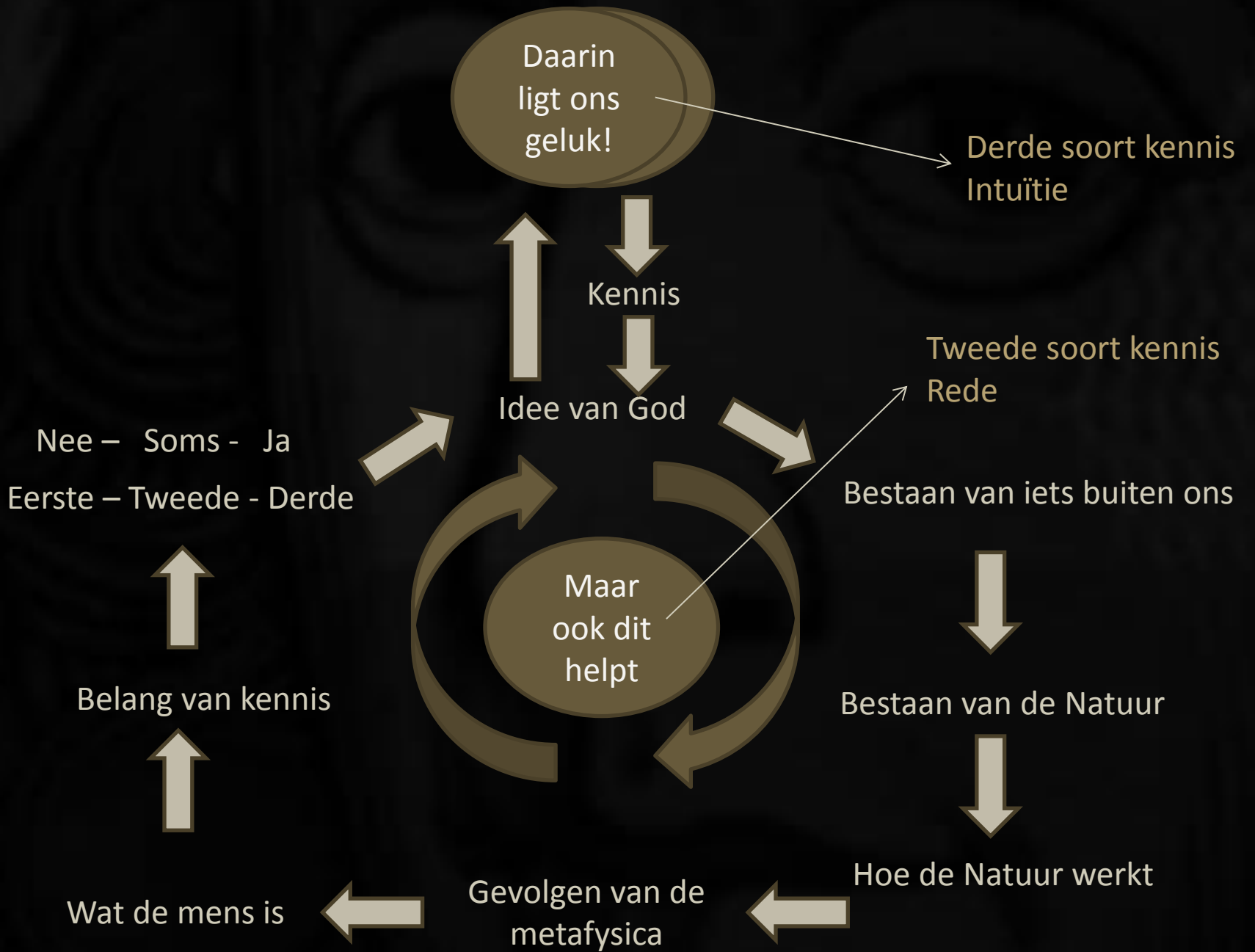
Geen hulp van boven

Geen vrije wil

Klein deel van groot geheel

Eindig

Geest

Citaat

Alles wat schitterend is, is even moeilijk als zeldzaam.

E5P42S

Mededelingen

Rikus Koops

Rielerweg 104

7416 ZJ Deventer

info@overspinoza.nl

www.overspinoza.nl

Facebook

LinkedIn

Nieuwsbrief

Opgeven

email adres